

Η ΟΜΑΔΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ» ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2025

Paul Klee, [Angelus Novus](#) (1920)

Νέες εκδόσεις:

- Βατόπουλος, Νίκος (2025). *Από το Μουσείο στην Κυψέλη*. Αθήνα: [Μεταίχμιο](#).
- Γκαρά, Ελένη (επιμέλεια) (2025). *Η Ελληνική Επανάσταση ως οθωμανική κρίση*. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
- Μαζάουερ, Μαρκ (2025). *Περί αντισημιτισμού. Μια λέξη στην ιστορία*, μτφρ: Κωστής Πανσέληνος. Αθήνα: [Αλεξάνδρεια](#). Συνέντευξη του Μ. Μαζάουερ στην Καθημερινή 13.10.2025 «[Πρόβλημα με τις λέξεις υπάρχει και στην Ελλάδα](#)». Προ-δημοσίευση στο [Βήμα 13.10.2025](#).
- Μαυρογορδάτος, Γιώργος (2025). *1975: Αγωνίες για το νέο Σύνταγμα*. Αθήνα: Πατάκης. [Παρουσίαση στον Ιανό](#).
- Ούμπερμαν, Ζωρζ-Ντίντι (2025). *Φλοιοί*, μτφρ. Ρίκα Μπενβενίστε. Αθήνα: [Αντίποδες](#).
- Παναρέτου, Αννίτα (2025). *Ο Μιχάλης Ακύλας και οι οκτώ πρώτοι «το φως τ' αρπάζει όποιος μπορεί»*. Πρόλογος-επίλογος Χάγκεν Φλάισερ. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.
- Πιζάνιας, Πέτρος (2025). *Η Ελληνική Επανάσταση 1821-1830*. Νέα συμπληρωμένη έκδοση. Αθήνα: [βιβλιοπωλείον της ΕΣΤΙΑΣ](#).
- Πιζάνιας, Πέτρος (2025). *Οι φτωχοί των πόλεων. Η τεχνογνωσία της επιβίωσης στην Ελλάδα τον Μεσοπόλεμο*. Νέα αναθεωρημένη έκδοση. Αθήνα: [βιβλιοπωλείον της ΕΣΤΙΑΣ](#).
- Σμυρναίος, Αντώνης (2025). *Παιδαγωγική του πολέμου. Φιλοσοφικές και ιστορικές συζυγίες*. Αθήνα: [Αρμός](#).

- Σταματόπουλος, Δημήτρης (2025). [Έθνος και Αυτοκρατορία \[Προπτυχιακό εγχειρίδιο\]](#). Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
- Τίτος Λίβιος (2025). *Ρωμαϊκή Ιστορία από κτίσεως Ρώμης. Βιβλία 21-22. Ο Β΄ Καρχηδονιακός Πόλεμος*. Εισαγωγή-μετάφραση από τα λατινικά, σχόλια Ν. Ε. Καραπιδάκης. Αθήνα: [βιβλιοπωλείον της ΕΣΤΙΑΣ](#).
- Τριανταφύλλου, Χρήστος (2025). *Η δεύτερη ζωή του Ελευθερίου Βενιζέλου. Οικοδομώντας έναν εθνάρχη (1936-1967)*. Αθήνα: Θεμέλιο & [Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος"](#).
- Χατζηβασιλείου, Ευάνθης (2025). *Εθνικός Διχασμός. Οι επιπτώσεις στους θεσμούς και την πολιτική κουλτούρα*. Αθήνα: Πατάκης.
- Council of Europe - Observatory on History Teaching in Europe (OHTÉ) (Ed.) (2025). [Economic Crises in History Teaching. Thematic report by the Observatory on History Teaching in Europe 2025](#).
- Glay, Marcel Le - Bohec, Yann Le - Voisin, Jean-Louis (2025). *Ρωμαϊκή Ιστορία*. Επιστημονική επιμέλεια Σωτήρης Μετεβελής, μτφρ. Σωτήρης Μετεβελής, Χρήστος Γεμελιάρης. Αθήνα: [Βιβλιοπωλείον της Εστίας](#).
- Hayden, M. Robert (2025). *Από τη Γιουγκοσλαβία στα Δυτικά Βαλκάνια, Μελέτες ενός ευρωπαϊκού διαμελισμού 1991-2011*, μτφρ. Δημήτρης Χαριτάτος, Παναγιώτης Γέρος. Ηράκλειο: [Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης](#).
- Kalogirou, Konstantina & Dalziel, Fiona (eds) (2025). [Education via Culture. Exploring Cultural Heritage Applications in European Educational Contexts](#). Leiden: Sidestone Press. Open access publication.
- Lim, Jie-Hyun (2025). [Victimhood Nationalism. History and Memory in a Global Age](#). Columbia University Press.
- Planztos, Dimitris (2025). [Athens Demapped: Archaeology, Heritage, and Urban Transformation](#). Coimbra University Press.
- Woolf, Daniel (2025). *Συνοπτική ιστορία της ιστοριογραφίας*, μτφρ. Φωτεινή Πέτικα, Ρένα Χαμέτη. Θεσσαλονίκη: [University Studio Press](#).

Επετειακά, αφιερώματα, εκθέσεις, συζητήσεις:

- Κώστας Θεριανός, [Οι 3 μύθοι για το Πολυτεχνείο. Μία παρουσίαση για σχολική γιορτή](#).
- Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης «[Πες μου μια Ιστορία](#)» – [Κύκλοι συζητήσεων για τους Εθνικούς μύθους, την Αρχαιότητα και την Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία](#)». Κάθε Κυριακή από 2/11/2025 έως 18/1/2026. Ώρα έναρξης: 19.30.
- The Books' Journal: [Κι αυτοί είναι η Ελλάδα](#) - Συζητήσεις στο Ωδείο Αθηνών. 13/11, ώρα 19:30: Ο ιστορικός Βασίλης Παναγιωτόπουλος συνομιλεί με τον Ηλία Κανέλλη. Εκδήλωση δεύτερη, πρώτος κύκλος δημόσιων συζητήσεων, πολυχώρος Ω2. Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν από τις [16/10 με πρώτο καλεσμένο τον Απόστολο Δοξιάδη](#). Η σειρά των συνεντεύξεων και οι ακριβείς ημερομηνίες θα ανακοινωθούν τις επόμενες μέρες. Η είσοδος είναι δωρεάν.

- [«Σαν κυνηγημένα πουλιά»:](#) Έλληνες Εβραίοι μετά τον Πόλεμο, 4 Ιουνίου - 31 Δεκεμβρίου 2025.
- [“Στα Σύρματα”:](#) Μαγνησιώτες στα κάτεργα του Τρίτου Ράιχ, Μουσείο Πόλης του Βόλου, 5 Νοεμβρίου έως 12 Δεκεμβρίου 2025. Η έκθεση βασίζεται στη μακρόχρονη έρευνα της Ομάδας Προφορικής Ιστορίας του Βόλου, υπό την επιστημονική ευθύνη της Ρίκι Βαν Μπούσχοτεν.
- [ΖΩΝΤΑΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ.](#) Ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος και η Κατοχή. Διοικητήριο Θεσσαλονίκης, 27 Οκτωβρίου 2025 - 28 Φεβρουαρίου 2026. Η έκθεση οργανώθηκε από τους φορείς: Εθνικό Ιστορικό Μουσείο (ΕΙΜ) και Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης, με αφορμή την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου.
- 9-10 Νοεμβρίου: [Επέτειος της Νύχτας των Κρυστάλλων](#) (1938), του πογκρόμ σε βάρος των Εβραίων από τους Ναζί.
- Η ψηφιακή μορφή της έκθεσης: [“Τομή ’74. Από τη Δικτατορία στη Δημοκρατία”](#) εμπλουτισμένη με νέο υλικό από τους τρεις φορείς, ΕΡΤ, ΓΑΚ & ΕΒΕ.

Ντοκιμαντέρ, ραδιοφωνικά αφιερώματα, podcast:

- «Οι Έλληνες του Γκέριντς», στη σειρά «365 στιγμές» (προβολή στις 16/10/2025). Η εκπομπή αναρτήθηκε στο [ertflix](#).
- Ντοκιμαντέρ [«Η απελευθέρωση της πόλης της Καλαμάτας από τους Γερμανούς»](#). Ομάδα Προφορικής Ιστορίας Καλαμάτας με τη συμμετοχή του 7ου Γυμνασίου Καλαμάτας.
- Ιστορικοί περίπατοι, με την Μαριλένα Κατσίμη. [Η δεύτερη ζωή του Ελευθερίου Βενιζέλου](#)
- Podcast: [Dr. Elias Stouraitis, The historycraft, S.1-Ep.6 To megalο maw tsirko](#).
- Η εξέγερση του παχέος εντέρου - Πολυτεχνείο 1987, στην εκπομπή [“Σαν τον Οδυσσέα”](#) της Νικολέττας Λιακοσταύρου στο ραδιοφωνικό σταθμό Η Φωνή της Ελλάδας - ΕΡΤ 15/11/2025.
- Πού πάνε εκείνα τα παιδιά, καλεσμένος ο Κωστής Κορνέτης στην εκπομπή “Ιστορικοί Περίπατοι” της Μαριλένας Κατσίμη στο ραδιοφωνικό σταθμό [Η Φωνή της Ελλάδας](#) - ΕΡΤ 15/11/2025.
- 214 Ι Πολυτεχνείο 1973:Τα μηνύματα 52 χρόνια μετά.Ο Χάρης Αθανασιάδης, καθηγητής Δημόσιας Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, συνομιλεί με τον δημοσιογράφο Αντώνη Βαμιεδάκη στην εκπομπή [Διάλογοι](#).
- [Για την καρδιά και το νου: Ο Πολιτισμικός Ψυχρός Πόλεμος στην Ελλάδα](#) (4/11/2025), ο Μάνος Αυγερίδης συνομιλεί με τη Δανάη Καρυδάκη και το Λουκά Φρέρη για τις πολιτισμικές διαστάσεις του Ψυχρού Πολέμου.

Ημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, εκπαιδευτικά προγράμματα:

- Γεννάδειο (1ο Π.Π. ΓΕΛ Αθήνας). [Επιμόρφωση εκπαιδευτικών στη διδακτική της Ιστορίας \(Πρόσκληση, πρόγραμμα και δήλωση συμμετοχής\)](#). Ανάρτηση 18.10.2025.

- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης - Εργαστήριο Τεχνολογίας Έρευνας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση, [Webinar: «Πώς διδάσκεται η ιστορία στον κόσμο;»](#). Ανάρτηση 29.10.2025.
- Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος, Εκπαίδευση για το Ολοκαύτωμα, 1-2 Δεκεμβρίου Αθήνα. [Αιτήσεις για συμμετοχή](#) και [προσωρινό πρόγραμμα](#).
- [Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Περιβαλλοντικής Ιστορίας, 12-14 Δεκεμβρίου 2025 στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης \(ΙΦΕ\)](#). Το πρόγραμμα θα δημοσιευθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του συνεδρίου.
- [1ος κύκλος συναντήσεων του Δικτύου για τη μελέτη του Πολιτισμικού Ψυχρού Πολέμου](#). (Νοέμβριος 2025 - Ιούνιος 2026). Δυνατότητα και διαδικτυακής παρακολούθησης.
- Το Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών ΕΝΑ, διοργανώνουν την Τρίτη 11 Νοεμβρίου ημερίδα με θέμα «[Η τέχνη και ο πολιτισμός υπό επιτήρηση: μορφές και μηχανισμοί χειραγώγησης στον 21ο αιώνα](#)». Η ημερίδα έχει παρέλθει, αλλά αξίζει να διαβάσετε τον σχετικό προβληματισμό.

Ιστότοποι-ιστοσελίδες με ενδιαφέρον για την ιστορική εκπαίδευση:

- Στην ιστοσελίδα <https://jointhistory.net/el/> έχει αναρτηθεί το υλικό του έργου Joint History Books. Το Κοινό Ιστορικό Έργο (JHP), συλλογή ιστορικών πηγών από χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, βασίζεται στο έργο εκατοντάδων ιστορικών και εκπαιδευτικών από την περιοχή, οι οποίοι, μεταξύ 1998 και 2016, συνέγραψαν βιβλία εργασίας σε έντεκα γλώσσες, καλύπτοντας την ιστορία από την Οθωμανική Αυτοκρατορία έως το 2008.
- Ινστιτούτο Έρευνας & Μελέτης Θουκυδίδης, «[Ο Διάλογος Αθηναίων και Μηλίων – Από τον Θουκυδίδη, στον Παναγιώτη Κονδύλη και στο Σήμερα](#)». Παραλληλισμός και επικαιροποίηση προβληματισμών για τη σχέση δύναμης και δικαίου.
- <https://mag.frear.gr/> Ένα μπλοκ για τη λογοτεχνία, τη φιλοσοφία και... τη διαμόρφωση ιστορικής συνείδησης!
- Εργαστήριο Τεχνολογίας, Έρευνας και Εφαρμογών στην Εκπαίδευση. Τμήμα Ανθρωπιστικών Σπουδών. Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. [Διδακτικά σενάρια για το μάθημα της Ιστορίας στη Δ/θμια Εκπ/ση](#).

Επίκαιρα:

- Κωστής Κορνέτης, «[Γιατί το Πολυτεχνείο δεν ήταν ελληνική εξαίρεση. Η εξέγερση του Πολυτεχνείου, όχι ως «μικρογραφία του Παρισιού», αλλά ως μέρος ενός αποκεντρωμένου '68](#)», *Η Καθημερινή*, 17.11.2025.
- Κώστας Θεριανός, Κατερίνα Προκοπίου, [ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ: ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΨΕΜΑΤΑ](#).
- «[Η εκπαίδευση στη Χούντα](#)». Από το blog του Σωτήρη Γκαρμπούνη.

- [Το «Όχι» ως εθνική ταυτότητα](#). Η ιστορικός και πρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου Χριστίνα Κουλούρη και ο σκηνοθέτης Στέλιος Χαραλαμπόπουλος συζητούν για τον τρόπο που η Ελλάδα θυμάται - και ξεχνά - το παρελθόν της... Εφ. Το Βήμα 26.10.2025.
- [Προς ένα νέο ιστορικό συμβιβασμό - Ανατροπές και αδιέξοδα](#). Ομιλία κατά τη συνεδρία υποδοχής του [Κωνσταντίνου Τσουκαλά](#), Ομότιμου Καθηγητή Κοινωνιολογίας του ΕΚΠΑ, ως τακτικού μέλους της Ακαδημίας Αθηνών, Τρίτη 21 Οκτωβρίου 2025.

Επίμαχα:

- [Ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος στον κινηματογράφο](#). Αποτυπώσεις του εμφυλίου πολέμου στον ελληνικό κινηματογράφο.
- Τζέφρι Χερφ (Jeffrey Herf), «[Η κατηγορία της γενοκτονίας και η απάλειψη της ευθύνης της Χαμάς](#)», *The Athens' Review of Books*, 174 (Ιούλιος - Αύγουστος 2025). «[ΟΗΕ: «Το Ισραήλ διαπράττει γενοκτονία στη Γάζα» – Τι αναφέρει το πόρισμα](#)», *Η Καθημερινή*, 16.09.2025. «[Debunking the Genocide Allegations: A Reexamination of the Israel-Hamas War from October 7, 2023 to June 1, 2025](#)», by Prof. Danny Orbach, Dr. Jonathan Boxman, Dr. Yagil Henkin and Adv. Jonathan Braverman, September 2, 2025.
- Βαγγέλης Καραμανωλάκης, «[Οι πολλές ζωές ενός μνημείου](#)», *Η ΕΠΟΧΗ*, Οκτώβριος 19, 2025.

Αρθρογραφία

- Γιάννος Θανασέκος, «[Η Ιστορία επαναλαμβάνεται; Η Ιστορία μάς διδάσκει, μαθαίνουμε από την Ιστορία;](#)», *Εφημερίδα των Συντακτών* 3.9.2025.
- Άννα-Μαρία Δρουμπούκη, «[28η Οκτωβρίου: Εβραίοι και άραβες αιχμάλωτοι στην Κόρινθο το 1941](#)», εφ. Τα Νέα 28.10.2025.
- Αχιλλέας Ντελλής, [Το πρόβλημα των σχολικών εορτών](#), *Γνώμες*, 28.10.2025
- Στάθης Καλύβας, «[Το ευχαριστώ που χρωστάμε στους δασκάλους μας](#)», εφ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, Απόψεις, 19.10.2025.

Εκπαιδευτικά:

- [6ο Διεθνές Συνέδριο. Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό](#). Διαδικτυακά 1-2 Νοεμβρίου 2025. Υπό την αιγίδα του ΥΠΑΙΘΑ. Δείτε το πρόγραμμα του Συνεδρίου [εδώ](#). Δείτε τον Τόμο Περιλήψεων του Συνεδρίου [εδώ](#). Εγγραφή για παρακολούθηση [εδώ](#). Δωρεάν παρακολούθηση χωρίς βεβαίωση.
- «[Μαθήματα δημοκρατίας: βιωματικά εργαστήρια για την πολιτειακή παιδεία και τα ανθρώπινα δικαιώματα](#)». Η Artifactory, σε συνεργασία με τον Κωστή Παπαϊωάννου, εκπαιδευτικό και διευθυντή του Σημείου για τη μελέτη και αντιμετώπιση της ακροδεξιάς, οργανώνει πέντε δίωρα βιωματικά εργαστήρια για τη διδασκαλία της

πολιτειακής παιδείας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου Visible Past – Ορατό Παρελθόν.

- Η ταξικότητα (ή, μήπως, «τοξικότητα»;) είναι εδώ! «[Το “χρηματιστήριο” των ιδιαίτερων για το IB στα ιδιωτικά](#)». Έως 150 ευρώ η μιάμιση ώρα για τα φροντιστήρια των μαθητών. Τρεις χιλιάδες για μια “υποστηριζόμενη” εργασία. Πώς έχει αναπτυχθεί η αγορά της βαθμοθηρίας». Άρθρο της Μ. Κακαουνάκη στην εφ. *Η Καθημερινή*, 17.11.2025.

Διεθνείς τοποθετήσεις:

- "[History at all costs?](#)". This year's OHTe Annual Conference, 16-17 October 2025. [Replay available](#).

Παναγιώτης Γατσωτής
Μαρίζα Τσούρτη
Μαρία Φραγκουλάκη

ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ
www.neapaideia-glossa.gr